

Έμμα

JANE AUSTEN

μετάφραση
Ουρανία Τουτουντζή

Elxis

Κεφάλαιο 1

Έμμα Γουντχάουζ· όμορφη, έξυπνη, πλούσια, με ευχάριστη ιδιοσυγκρασία και ένα άνετο σπίτι στη διάθεσή της, μια γυναίκα που έδειχνε να συγκεντρώνει στο πρόσωπό της κάποια από τα πιο ποθητά προτερήματα. Είχε περάσει τα πρώτα είκοσι ένα χρόνια της ζωής της χωρίς να χρειαστεί σχεδόν ποτέ να στενοχωρηθεί ή να ταραχτεί για κάτι.

Ήταν η μικρότερη από τις δύο θυγατέρες ενός πατέρα στοργικού και υποχωρητικού, ενώ ο γάμος της αδελφής της είχε ως επακόλουθο να γίνει εκείνη η κυρία του σπιτιού από πολύ νωρίς. Η μητέρα της είχε πεθάνει πολλά χρόνια πιο πριν, έτσι που η Έμμα δεν διατηρούσε παρά μια αμυδρή και συγκεχυμένη ανάμνηση της μητρικής τρυφερότητας· την είχε υποκαταστήσει στον ρόλο της μια εξαιρετη γκουβερνάντα, που δεν απείχε πολύ από το να είναι αληθινή μητέρα για την ίδια και για την αδελφή της.

Δεκαέξι χρόνια πέρασε η δεσποινίς Τέιλορ κοντά στην οικογένεια Γουντχάουζ, μάλιστα λιγότερο ως γκουβερνάντα και περισσότερο ως πραγματική φίλη, τρέφοντας αισθήματα βαθιάς αγάπης για τα δύο κορίτσια, αλλά με κάποια ιδιαίτερη αδυναμία στην Έμμα. Ανάμεσα στις *δυο τους* υπήρχε μια οικειότητα, θα την έλεγες αδελφική. Ακόμη και προτού πάψει η δεσποινίς Τέιλορ να ασκεί επισήμως καθήκοντα γκουβερνάντας, η ηπιότητα του

χαρακτήρα της δεν της είχε ποτέ επιτρέψει να επιβάλει οποιονδήποτε καταναγκασμό στα κορίτσια· και καθώς ακόμη και η υποψία εξουσίας που ασκούσε άλλοτε είχε από καιρό πια εξαφανιστεί, ζούσαν η μία στο πλευρό της άλλης σαν φίλες πολύ δεμένες μεταξύ τους, με την Έμμα να κάνει πάντοτε ό,τι θέλει. Παρά τη μεγάλη εκτίμηση που έτρεφε για την κρίση της δεσποινίδος Τέιλορ, προτιμούσε να αποφασίζει μόνη της για το πώς θα ενεργούσε.

Τα πραγματικά μειονεκτήματα της Έμμα λοιπόν ήταν ακριβώς η ισχυρογνωμοσύνη της στο να ενεργεί πάντα τόσο αυτόνομα και μια κάποια τάση της να έχει υπερβολικά καλή γνώμη για τον εαυτό της· αυτά ήταν τα ελαττώματα που απειλούσαν να νοθεύσουν κάπως την ευδαιμονία της, τις αμέτρητες χαρές της. Ο κίνδυνος πάντως ήταν για την ώρα τόσο ανεπαίσθητος, ώστε ούτε κατά διάνοια δεν προμήνυε κακοτυχία.

Η θλίψη ήρθε –μια θλίψη γλυκιά–, αλλά και πάλι δεν είχε τη μορφή αλγεινής συνειδητοποίησης. Η δεσποινίς Τέιλορ παντρεύτηκε. Και η απώλεια της παρουσίας της στάθηκε το πρώτο συμβάν που έφερε θλίψη στη ζωή της Έμμα. Ήταν την ίδια την ημέρα του γάμου της αγαπημένης της φίλης που για πρώτη φορά η Έμμα γνώρισε τι σημαίνει να μην μπορείς να αποδιώξεις τις ζοφερές σκέψεις. Μόλις τελείωσε η γαμήλια τελετή και έφυγαν οι προσκεκλημένοι, η Έμμα και ο πατέρας της απέμειναν να δειπνούν μόνοι, χωρίς την παραμικρή προοπτική κάποιας συντροφιάς, που θα έφερνε λίγη χαρά στην ατέλειωτη βραδιά τους. Μετά το δείπνο ο πατέρας της αποσύρθηκε για ύπνο, όπως ακριβώς συνήθιζε να κάνει πάντα, και στην Έμμα δεν έμενε τότε πια παρά να καθίσει και να αναλογιστεί τι είχε χάσει.

Το ευτυχές συμβάν μόνο χαρές υποσχόταν στη φίλη της. Ο κύριος Ουέστον ήταν ένας άνθρωπος με άμεμπτο χαρακτήρα, εύπορος, ούτε πολύ νέος ούτε πολύ μεγάλος και με ευχάριστους, ευγενικούς τρόπους· και δίχως άλλο η Έμμα αντλούσε κάποια ικανοποίηση όταν σκεφτόταν με πόση αυταπάρνηση και

γενναιοδωρία είχε θελήσει και η ίδια και είχε προωθήσει εκείνη την ένωση. Για την ίδια όμως δεν έπαυε να είναι η αρχή μιας δύσκολης περιόδου. Η έλλειψη της δεσποινίδος Τέιλορ θα της ήταν αισθητή κάθε ώρα, κάθε μέρα. Θυμόταν την καλοσύνη – την αγάπη, την ευγένεια– με την οποία την περιέβαλλε επί δεκαέξι χρόνια εκείνη, πώς είχε υπάρξει δασκάλα της και σύντροφος στα παιχνίδια της από τότε που ήταν μόλις πέντε ετών, πώς αφιέρωνε όλες της τις δυνάμεις και τον χρόνο για να τη φροντίζει και να την ψυχαγωγεί και πόσο τρυφερά τη φρόντιζε στις παιδικές της ασθένειες. Ήταν τεράστιο το χρέος που ένιωθε απέναντί της η Έμμα για όλα εκείνα, όμως τα επτά τελευταία χρόνια, με την ισοτίμη σχέση που ανέπτυξαν όταν απέμειναν μόνες οι δυο τους ύστερα από τον γάμο της Ιζαμπέλα, της είχαν αφήσει μια ανάμνηση ακόμη πιο τρυφερή και νοσταλγική. Η δεσποινίς Τέιλορ είχε υπάρξει σπάνια φίλη και ανεκτίμητη συντροφιά: ευφυής, καλλιεργημένη, πάντα πρόθυμη να φανεί χρήσιμη, απολύτως εξοικειωμένη με τους τρόπους και τις συνήθειες της οικογένειας, γεμάτη ενδιαφέρον για κάθε τους βάσανο και έγνοια, και κυρίως γεμάτη ενδιαφέρον για την ίδια την Έμμα, για καθετί που της έδινε χαρά ή την απασχολούσε – μια φίλη στην οποία η Έμμα μπορούσε να εμπιστευτεί πάντα κάθε της σκέψη, όπως ακριβώς της ερχόταν στον νου, και την αγαπούσε τόσο, ώστε ποτέ δεν της έβρισκε ούτε ένα ψεγάδι.

Πώς θα κατόρθωνε λοιπόν να αντέξει τη μεγάλη αλλαγή; Η αλήθεια ήταν πως η φίλη της δεν θα απομακρυνόταν παρά μόνο μισό μίλι από το παλιό της σπίτι, όμως η Έμμα είχε επίγνωση της τεράστιας διαφοράς που χώριζε μια κυρία Ουέστον, που θα κατοικούσε μισό μίλι πιο πέρα, από μια δεσποινίδα Τέιλορ, που έμενε στο δικό τους σπίτι· και παρ' όλα τα δώρα που της είχε προσφέρει η ζωή, τόσο τα φυσικά της χαρίσματα όσο και τα πλεονεκτήματα της οικονομικής της κατάστασης, βρισκόταν πλέον αντιμέτωπη με τον κίνδυνο της πνευματικής μοναξιάς. Αγαπούσε πολύ τον

πατέρα της, όμως δεν μπορούσε να βρει κοντά του τη συντροφιά που αποζητούσε. Εκείνος δεν μπορούσε να την παρακολουθήσει ούτε σε μια σοβαρή, λογική συζήτηση, αλλά ούτε καν σε μια εύθυμη και πνευματώδη κουβέντα.

Το μειονέκτημα της μεγάλης διαφοράς ηλικίας που τους χώριζε (καθώς ο κύριος Γουντχάουζ δεν είχε παντρευτεί νέος) επιδεινωνόταν από τη γενική του κατάσταση και από τις συνήθειές του· διότι έχοντας υπάρξει σε όλη του τη ζωή υποχόνδριος, με αποτέλεσμα να μην ασκεί ούτε το σώμα ούτε το πνεύμα του, ήταν πολύ πιο γερασμένος στον τρόπο ζωής του απ' ό,τι στα χρόνια. Και παρότι όλοι τον έβρισκαν αξιανάπητο, χάρη στην ανοιχτή του καρδιά και την ήπια ιδιοσυγκρασία του, τα χαρίσματά του δεν αποδεικνύονταν αρκετά για να τον κάνουν ευχάριστο στους άλλους.

Η αδελφή της Έμμα, η Ιζαμπέλα, παρότι δεν μετακόμισε πολύ μακριά από το πατρικό σπίτι όταν παντρεύτηκε και εγκαταστάθηκε στο Λονδίνο –δηλαδή σε απόσταση μόλις δεκαέξι μιλίων–, δεν είχε τη δυνατότητα για καθημερινές επισκέψεις, ούτε καν για συχνές· και έμεναν ακόμα πολλές ατέλειωτες βραδιές του Οκτωβρίου και του Νοεμβρίου που θα αργοπέθαιναν στην ανία του Χάρτφιλντ, προτού ο ερχομός των Χριστουγέννων φέρει ξανά στο σπίτι την Ιζαμπέλα με τον σύζυγό της και τα παιδιά τους, για να το γεμίσουν και πάλι με την ευχάριστη συντροφιά τους.

Στο Χάιμπουρι, το μεγάλο και τόσο πολυάνθρωπο χωριό, ώστε να αγγίζει τα όρια της κωμόπολης, στο οποίο ανήκε ουσιαστικά το Χάρτφιλντ, παρά τη διαφορετική του βλάστηση και το ξεχωριστό όνομα, δεν υπήρχαν άνθρωποι που θα μπορούσε να συναναστραφεί η Έμμα. Οι Γουντχάουζ ήταν εκεί οι πιο μορφωμένοι και όλοι τους έβλεπαν με σεβασμό. Είχε βεβαίως πολλούς γνωστούς στην περιοχή, αφού ο πατέρας της ήταν ευγενής και κοινωνικός, αλλά καμία από εκείνες τις συναναστροφές δεν θα μπορούσε να αναπληρώσει, έστω και για μισή μέρα, τη δεσποινίδα Τέιλορ. Ήταν μια αλλαγή που της προκαλούσε μελαγχολία, και

η Έμμα δεν μπορούσε να μη βαριαναστενάζει και να μην εύχεται από μέσα της πράγματα αδύνατα και ανεδάφικα, μέχρι τη στιγμή που ξύπνησε ο πατέρας της και αναγκάστηκε να προσποιείται τη χαρούμενη. Ο κύριος Γουντχάουζ χρειαζόταν ηθική στήριξη. Ήταν ένας άντρας με ευαίσθητα νεύρα και έμφυτη ροπή προς την κατάθλιψη· δύσκολα αποχωριζόταν τις παλιές του συνήθειες και τα πρόσωπα που είχε συνηθίσει να βλέπει γύρω του· γενικότερα μισούσε κάθε είδους αλλαγή. Κι έτσι οι γάμοι, ως πηγή αλλαγών, του ήταν πάντοτε δυσάρεστοι· μάλιστα ουδέποτε είχε συμφιλιωθεί με την ιδέα του γάμου της ίδιας του της κόρης, και ενώ δεν μπορούσε να μη μιλά με κάποιο οίκτο για κείνη –παρότι η τελευταία είχε παντρευτεί από έρωτα–, βρισκόταν τώρα αναγκασμένος να πρέπει να αποχωριστεί και τη δεσποινίδα Τέιλορ. Κινούμενος από μια ήρεμη εγωπάθεια και από την αδυναμία του έστω και να υποθέσει πως οι άλλοι άνθρωποι μπορούσαν να σκέφτονται διαφορετικά από τον ίδιο, έκρινε πως η δεσποινίς Τέιλορ είχε κάνει μια ατυχή επιλογή τόσο για τον εαυτό της όσο και για εκείνους και πως θα ήταν πολύ ευτυχέστερη αν περνούσε την υπόλοιπη ζωή της στο Χάρτφιλντ. Η Έμμα χαμογελούσε και φλυαρούσε όσο πιο χαρούμενα μπορούσε, προσπαθώντας να αποσπάσει τον πατέρα της από τέτοιες σκέψεις· αλλά όταν έφεραν το τσάι, εκείνος δεν μπόρεσε να συγκρατηθεί και να μην επαναλάβει τα λόγια που είχε πει και στο δείπνο:

«Η δύστυχη η δεσποινίς Τέιλορ! Μακάρι να ήταν ακόμα μαζί μας. Πόσο άτυχη στάθηκε που έριξε πάνω της τα μάτια του ο κύριος Ουέστον!»

«Δεν μπορώ να συμφωνήσω μ' αυτό που λες, πατέρα· το ξέρεις ότι δεν μπορώ. Ο κύριος Ουέστον είναι τόσο πρόσχαρος, ευχάριστος και ακέραιος άνθρωπος, που του αξίζει και με το παραπάνω μια καλή σύζυγο· άλλωστε σίγουρα δεν είχες την απαίτηση να μείνει για πάντα κοντά μας η δεσποινίς Τέιλορ και να ανέχεται τις ιδιοτροπίες μου, ενώ μπορούσε να φτιάξει δικό της σπιτικό;»

«Δικό της σπιτικό! Και ποιο είναι λοιπόν το πλεονέκτημα να έχει δικό της σπιτικό; Αυτό εδώ είναι τρεις φορές μεγαλύτερο, κι εσύ δεν έχεις ιδιοτροπίες, αγαπητό μου παιδί!»

«Και ύστερα σκέψου πόσο συχνά θα τους επισκεπτόμαστε και θα μας επισκέπτονται! Δεν θα πάσουμε ποτέ να βλεπόμαστε! *Εμείς* μάλιστα πρέπει να κάνουμε την αρχή· το σωστό είναι να πάμε να τους κάνουμε την τυπική επίσκεψη για να τους συγγαρούμε το συντομότερο δυνατόν».

«Μα, αγαπητό μου παιδί, πώς θα κατορθώσω εγώ να μετακινηθώ τόσο μακριά; Το Ράνταλς απέχει πολύ, ποτέ δεν θα μπορούσα να περπατήσω μέχρι εκεί».

«Ασφαλώς όχι, πατέρα, κανείς δεν σκέφτηκε ποτέ ότι θα πήγαινες με τα πόδια. Ξέρεις όμως, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την άμαξα».

«Την άμαξα! Αλλά ο Τζέιμς δεν θα είναι διατεθειμένος να ζήσει τα άλογα για μια τόσο μικρή απόσταση. Και ύστερα τα δύστυχα τα άλογα που θα περιμένουν μέχρι να τελειώσουμε εμείς την επίσκεψή μας;»

«Θα τα βάλουν στους στάβλους του κυρίου Ουέστον, πατέρα. Γνωρίζεις πως έχουμε συνεννοηθεί ήδη γι' αυτό. Το συζητήσαμε χθες το απόγευμα με τον κύριο Ουέστον. Όσο για τον Τζέιμς, να είσαι βέβαιος ότι θα του αρέσει όπως πάντα να πάει στο Ράνταλς, αφού εκεί εργάζεται και η κόρη του ως καμαριέρα. Θα μπορούσα να πιστέψω ότι δεν έχει διάθεση να μας πάει σε οποιοδήποτε άλλο μέρος εκτός από το Ράνταλς. Άλλωστε εσύ τους έκανες αυτό το καλό, πατέρα. Εσύ βρήκες αυτή την εξαιρετική θέση στη Χάνα. Θυμάσαι, κανείς δεν την είχε σκεφτεί ως τη στιγμή που την πρότεινες εσύ – και έκτοτε ο Τζέιμς σου είναι τόσο υποχρεωμένος!»

«Και είμαι ευτυχής που τη σκέφτηκε. Ήταν ευχής έργο, άσε που δεν θα ήθελα να νιώσει ποτέ ο άμοιρος ο Τζέιμς ότι δεν νοιάζομαι γι' αυτόν, και δεν έχω αμφιβολία πως η κόρη του θα είναι πολύ καλή στη δουλειά της· είναι ευγενικό και γλυκομίλητο

κορίτσι, ναι, έχω σχηματίσει άριστη γνώμη γι' αυτή. Κάθε φορά που τη βλέπω, είναι όλο υποκλίσεις και πάντοτε με ρωτά για την υγεία μου με τον πιο χαριτωμένο τρόπο. Αλλά και όταν την καλείς εσύ εδώ για να σου κάνει ραψίματα, έχω προσέξει πόσο προσεκτικά ανοιγοκλείνει την πόρτα, χωρίς ποτέ να την κοπανάει. Ναι, ναι, δίχως άλλο θα είναι πολύ καλή ως καμαριέρα και θα είναι μεγάλη ανακούφιση για την άμοιρη τη δεσποινίδα Τέιλορ να έχει κοντά της κάποιο γνώριμο πρόσωπο. Ναι, κι όταν ο Τζέιμς θα πηγαίνει να δει την κόρη του, θα έχει η δεσποινίς Τέιλορ την ευκαιρία να μαθαίνει νέα μας».

Η Έμμα δεν λυπήθηκε κόπους και προσπάθειες προκειμένου να συντηρήσει αυτόν τον χαρωπό καταγιοσμό σκέψεων, ελπίζοντας ότι, με τη βοήθεια βεβαίως και του ταβλιού, ο πατέρας της θα περνούσε ένα υποφερτό βράδυ και η ίδια θα είχε να αντιμετωπίσει μόνο τις δικές της μελαγχολικές σκέψεις. Στήθηκε το τραπέζι για το τάβλι, όμως ο ερχομός ενός επισκέπτη αμέσως μετά έκανε περιττές όλες εκείνες τις προετοιμασίες.

Ο κύριος Νάιτλι, ένας λογικά σκεπτόμενος άντρας τριάντα εφτά ή τριάντα οχτώ ετών, δεν ήταν απλώς παλιός και στενός οικογενειακός τους φίλος, αλλά συνδεόταν και με συγγενικό πλέον δεσμό μαζί τους, επειδή ήταν ο μεγαλύτερος αδελφός του συζύγου της Ιζαμπέλα. Κατοικούσε σε απόσταση περίπου ενός μιλίου από το Χάιμπουρι και ήταν ένας συχνός και πάντα ευπρόσδεκτος επισκέπτης· αυτή τη φορά μάλιστα ακόμη περισσότερο ευπρόσδεκτος, καθώς ερχόταν κατευθείαν από το σπίτι των κοινών τους συγγενών στο Λονδίνο. Επέστρεφε έπειτα από αρκετές μέρες απουσίας και ύστερα από ένα αργοπορημένο δείπνο είχε πεταχτεί ως το Χάρτφιλντ για να τους πει πως όλοι στο Μπράνσγουικ Σκουέρ ήταν καλά. Η επίσκεψή του ερχόταν την κατάλληλη στιγμή και απασχόλησε ευχάριστα για λίγη ώρα τον κύριο Γουντχάουζ. Ο κύριος Νάιτλι είχε πρόσχαρους τρόπους και αυτό πάντα επηρέαζε ευεργετικά τον πατέρα της Έμμα, ενώ όλες του οι

ερωτήσεις σχετικά με τη «δύστυχη Ιζαμπέλα» και τα παιδιά της απαντήθηκαν με τον πιο ικανοποιητικό τρόπο. Όταν πια η διαδικασία των ερωτήσεων και των απαντήσεων ολοκληρώθηκε με επιτυχία, ο κύριος Γουντχάουζ παρατήρησε με ευγνωμοσύνη:

«Πολύ ευγενικό εκ μέρους σας, κύριε Νάιτλι, που ήρθατε μια τόσο προχωρημένη ώρα να μας επισκεφθείτε. Πολύ φοβάμαι ότι θα ταλαιπωρηθήκατε βαδίζοντας μέσα στη νύχτα».

«Όχι, απεναντίας, κύριε. Είναι μια όμορφη βραδιά, με σεληνόφως, και τόσο γλυκιά, που ήδη νιώθω την ανάγκη να αποτραβηχτώ από το τζάκι σας».

«Μα δίχως άλλο θα συναντήσατε υγρασία και λάσπη. Εύχομαι να μην κρυολογήσατε απόψε».

«Λάσπη, κύριε; Μα κοιτάξτε τα παπούτσια μου. Δεν έχουν ούτε λεκέ».

«Ε, λοιπόν αυτό είναι παράξενο, καθώς εμείς εδώ είχαμε πολλή βροχή σήμερα. Την ώρα που προγευματίζαμε, έβρεχε ραγδαία για μισή ώρα περίπου. Ήμουν της άποψης ότι ο γάμος θα έπρεπε να αναβληθεί».

«Με την ευκαιρία παρέλειψα να σας ευχηθώ. Αντιλαμβάνομαι πολύ καλά πόσο μεγάλη χαρά νιώθετε και οι δυο σας, κι όμως τα συγχαρητήριά μου έρχονται καθυστερημένα. Ελπίζω όμως να πήγαν όλα καλά. Συγκινηθήκατε; Ποιος απ' τους δυο σας έκλαιπε περισσότερο;»

«Αααχ! Η άμοιρη η δεσποινίς Τέιλορ! Πολύ θλιβερή ιστορία».

«Α, μάλλον εννοείτε ο άμοιρος κύριος Γουντχάουζ και η άμοιρη δεσποινίς θυγατέρα του. Σίγουρα πάντως δεν θα μπορούσα να χαρακτηρίσω “άμοιρη” τη δεσποινίδα Τέιλορ. Σας σέβομαι πολύ, εσάς και την Έμμα· όταν όμως τίθεται θέμα ανεξαρτησίας ή όχι... Σε κάθε περίπτωση είναι πάντα προτιμότερο να πρέπει να φροντίζεις για έναν παρά για δύο!»

«Ειδικότερα μάλιστα όταν ο ένας από τους δύο είναι τόσο φαντασιόπληκτος και παράξενος!» αποκρίθηκε παιχνιδιάρικα η

Έμμα. «Αυτό είχατε κατά νου, το ξέρω – και σίγουρα αυτό θα λέγατε αν δεν ήταν παρών ο πατέρας μου».

«Τολμώ να πω ότι αυτό που λες ισχύει και με το παραπάνω, αγαπητό μου παιδί», είπε αναστενάζοντας ο κύριος Γουντχάουζ. «Ναι, πολύ φοβάμαι ότι κάποιες φορές γίνομαι πραγματικά πολύ φαντασιόπληκτος και παράξενος».

«Αγαπημένε μου πατέρα! Δεν φαντάζομαι να σου πέρασε έστω από τον νου πως εγώ ή ο κύριος Νάιτλι εννοούσαμε εσένα. Μα πώς το σκέφτηκες αυτό; Ασφαλώς και όχι, αναφερόμουν στον ίδιο μου τον εαυτό. Στον κύριο Νάιτλι αρέσει να ανακαλύπτει σε εμένα διάφορα ελαττώματα, ξέρεις, έτσι στ' αστεία – όλο αστεία κάνουμε. Μας αρέσει να πειράζουμε ο ένας τον άλλον».

Στην πραγματικότητα ο κύριος Νάιτλι ήταν ένας από τους ελάχιστους ανθρώπους που μπορούσαν να διακρίνουν τα ελαττώματα της Έμμα Γουντχάουζ – και ο μόνος που θα τολμούσε ποτέ να της μιλήσει γι' αυτά· και παρότι αυτό δεν άρεσε και τόσο στην Έμμα, η ίδια γνώριζε καλά πως άρεσε ακόμη λιγότερο στον πατέρα της, από τον νου του οποίου δεν περνούσε καν η σκέψη πως ήταν δυνατόν η κόρη του να μη φαντάζει τέλεια στα μάτια οποιουδήποτε.

«Η δεσποινίς Έμμα γνωρίζει πως δεν την κολακεύω ποτέ», είπε ο κύριος Νάιτλι, «αλλά εν προκειμένω δεν ήθελα να υπονοήσω κάτι για κανέναν από τους δυο σας. Απλώς, ενώ πρώτα η δεσποινίς Τέιλορ έπρεπε να φροντίζει για τις ανάγκες δύο ανθρώπων, τώρα έχει να φροντίζει για τις ανάγκες ενός. Οι περισσότερες πιθανότητες είναι να έχει βγει κερδισμένη».

«Ωραία λοιπόν», βιάστηκε να πει η Έμμα επιδιώκοντας να αλλάξει θέμα, «θέλατε να μάθετε τις λεπτομέρειες του γάμου· θα σας εξιστορήσω τα πάντα με μεγάλη μου χαρά, καθώς όλοι μας συμπεριφερθήκαμε πολύ κομψά. Όλοι ήμασταν ακριβείς στην ώρα μας και όλοι περιποιημένοι και μαζεμένοι· κανείς δεν έχυσε ούτε ένα δάκρυ και δεν υπήρχε σχεδόν κανένα δυσαρεστημένο πρόσωπο. Ω, δεν είχαμε τέτοια, αφού άλλωστε όλοι λέγαμε από

μέσα μας ότι δεν θα μας χωρίζει παρά μισό μίλι απόσταση και σίγουρα θα βλεπόμαστε καθημερινά».

«Η καλή μου η Έμμα τα αντέχει όλα με καρτερικότητα», είπε ο κύριος Γουντχάουζ και πρόσθεσε: «Όμως, κύριε Νάιτλι, η αλήθεια είναι πως λυπάται πολύ που θα χάσει την άμοιρη τη δεσποινίδα Τέιλορ και, πιστέψτε με, δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία πως θα της λείπει πολύ περισσότερο από όσο νομίζει».

Η Έμμα απέστρεψε το πρόσωπό της παλεύοντας ανάμεσα σε ένα δάκρυ και ένα χαμόγελο.

«Είναι φυσικά αδύνατον να μη νιώσει η Έμμα την έλλειψη μιας τέτοιας συντροφιάς», είπε ο κύριος Νάιτλι. «Δεν θα εκτιμούσαμε τη δεσποινίδα Τέιλορ τόσο πολύ, κύριε, αν μπορούσαμε έστω να υποθέσουμε κάτι τέτοιο· όμως η δεσποινίς Γουντχάουζ γνωρίζει πόσο αυτός ο γάμος είναι προς όφελος της δεσποινίδος Τέιλορ· γνωρίζει πόσο κοινωνικά αποδεκτό είναι για μια γυναίκα σε αυτή την ηλικία να φτιάχνει επιτέλους το δικό της σπιτικό και πόσο σημαντικό είναι να εξασφαλίζει το μέλλον της. Δεν θα επέτρεπε επομένως στον εαυτό της να νιώθει περισσότερη θλίψη από ό,τι χαρά. Όπως και κάθε άλλη φίλη της δεσποινίδος Τέιλορ, θα πρέπει να χάρηκε που έκανε έναν τόσο καλό γάμο».

«Και μην ξεχνάτε πως εγώ έχω έναν ακόμη λόγο να είμαι χαρούμενη», πρόσθεσε η Έμμα, «και μάλιστα πολύ σημαντικό, αφού μερίμνησα προσωπικά γι' αυτή την ένωση. Έκανα, ξέρετε, το προξενιό πριν από τέσσερα χρόνια, και αποδείχτηκε ότι είχα δίκιο, παρότι όλοι έλεγαν ότι ο κύριος Ουέστον δεν επρόκειτο να κάνει δεύτερο γάμο. Και μόνο η σκέψη με παρηγορεί για στιδήποτε άλλο».

Ο κύριος Νάιτλι την κοίταξε κουνώντας το κεφάλι του, ενώ ο πατέρας της έλεγε τρυφερά: «Αχ, αγαπητό μου παιδί, μακάρι να μην έκανες ούτε προξενιά ούτε προβλέψεις, διότι ό,τι προβλέπεις εσύ βγαίνει πάντα αληθινό. Να μου κάνεις τη χάρη να σταματήσεις τα συνοικέσια».

«Σου υπόσχομαι ότι δεν πρόκειται να κάνω κάποιο για τον

εαυτό μου, πατέρα· για τους άλλους όμως νιώθω την ανάγκη να κάνω. Είναι το πιο διασκεδαστικό πράγμα στον κόσμο! Και έπειτα από μια τέτοια επιτυχία, καταλαβαίνεις! Ναι, όλοι έλεγαν πως ο κύριος Ουέστον δεν θα έκανε άλλο γάμο. Ω, αυτό ακριβώς έλεγαν! Ο κύριος Ουέστον που είχε μείνει χήρος εδώ και τόσα χρόνια και ο οποίος έδειχνε τόσο καλά βολεμένος χωρίς σύζυγο, με τον χρόνο του τόσο σταθερά μοιρασμένο ανάμεσα στις δουλειές του στην πόλη και στους φίλους του εδώ πέρα, πάντοτε αγαπητός και πάντοτε πρόσχαρος... Α, αν δεν το επιθυμούσε ο ίδιος, ο κύριος Ουέστον δεν θα ήταν αναγκασμένος να περνά μόνος του ούτε μία βραδιά τον χρόνο. Ναι, ο κύριος Ουέστον δεν υπήρχε περίπτωση να κάνει άλλο γάμο! Κάποιοι μάλιστα μιλούσαν για μια υπόσχεση που είχε δώσει στην πρώτη του σύζυγο, όταν εκείνη άφηνε τη στερνή της πνοή, ενώ κάποιοι άλλοι έλεγαν ότι ο γιος του και ο θεός του δεν θα του το επέτρεπαν ποτέ. Κυκλοφορούσε κάθε είδους ανοησία σχετικά με αυτό το θέμα, αλλά εγώ δεν πίστευα ποτέ ούτε λέξη. Ήδη από εκείνη τη μέρα (πριν από τέσσερα χρόνια) που τον συναντήσαμε με τη δεσποινίδα Τέιλορ στο Μπροντγουέι Λέιν, και πολύ ιπποτικά έτρεξε να δανειστεί δύο ομπρέλες από του Φάρμερ Μίτσελ και να μας τις φέρει επειδή έπιανε βροχή, εγώ είχα πάρει την απόφασή μου για το συνοικέσιο. Από εκείνη την ώρα και τη στιγμή σχεδιάζα την ένωσή τους· και έπειτα από την επιτυχία που σημείωσα σε αυτή την περίπτωση, δεν είναι δυνατόν, καλέ μου πατέρα, να πιστεύεις ότι θα σταματήσω».

«Δεν κατανοώ πάντως τι ακριβώς εννοείτε όταν μιλάτε για “επιτυχία”», παρατήρησε ο κύριος Νάιτλι. «Η επιτυχία, για να είναι τέτοια, προϋποθέτει κόπους και προσπάθειες. Αν τώρα εσείς πασχίζατε επί τέσσερα έτη για την πραγματοποίηση αυτού του γάμου, τότε περάσατε ευχάριστα τον χρόνο σας. Ταριαστή απασχόληση για το μυαλό μιας νεαρής κυρίας! Αν όμως εννοείτε απλώς, όπως φαντάζομαι ότι ισχύει, πως είπατε μέσα σας μια μέρα, εκεί

που καθόσασταν άπραγη, “Έ, λοιπόν, νομίζω ότι θα ήταν πολύ καλό για τη δεσποινίδα Τέιλορ αν ήθελε ο κύριος Ουέστον να την παντρευτεί”, και το επαναλαμβάνετε αυτό κάθε τόσο στον εαυτό σας – ε, τότε για ποιο σχεδιασμό και για ποια επιτυχία μιλάτε; Ποια ήταν η δική σας συμβολή; Για ποιο πράγμα είστε τώρα περήφανη; Κάνετε μια επιτυχημένη πρόβλεψη· καλώς, όμως αυτό ήταν όλο κι όλο που πετύχατε».

«Εσείς δηλαδή δεν νιώσατε ποτέ σας την ευχαρίστηση, ακόμη και τον θρίαμβο που προσφέρει μια επιτυχής πρόβλεψη; Α, σας οικτίρω. Σας θεωρούσα πιο έξυπνο μάλιστα· διότι, βλέπετε, μια πρόβλεψη που επαληθεύεται δεν εξαρτάται ποτέ αποκλειστικά από την τύχη. Χρειάζεται πάντα και κάποιο ταλέντο. Όσο για τη λέξη “επιτυχία” που χρησιμοποίησα και τόσο σας ενόχλησε, θεωρώ ότι έχω κάποιο δικαίωμα να την αποδίδω στον εαυτό μου. Εσείς παρουσιάσατε δύο γλαφυρές εικόνες, μια απόλυτης απραξίας και μια άλλη εμμονικής ενασχόλησης. Νομίζω λοιπόν ότι υπάρχει και μια τρίτη, ενδιαμέση. Αν δεν ενθάρρυνα τις επισκέψεις του κυρίου Ουέστον εδώ, αν δεν τον είχα παροτρύνει αρκετές φορές και αν δεν είχα εξομαλύνει κάποια μικρά θέματα που προέκυπταν κατά καιρούς, ίσως να μην είχαμε εντέλει αυτή την αίσια έκβαση. Και νομίζω ότι γνωρίζετε αρκετά το Χάρτφιλντ, ώστε να αντλαμβάνεστε τι ακριβώς εννοώ».

«Ένας ευθύς και ανοιχτόκαρδος άντρας όπως ο Ουέστον από τη μια πλευρά και μια λογική, ανεπιτήδευτη γυναίκα όπως η δεσποινίς Τέιλορ από την άλλη θα κατόρθωναν να υπερπηδήσουν μόνοι τους όλα τα εμπόδια», επέμεινε ο κύριος Νάιτλι. «Μάλιστα, παρεμβαίνοντας είναι πολύ πιο πιθανό να βλάψατε τον ίδιο σας τον εαυτό, παρά να ωφελήσατε εκείνους τους δύο».

«Α, μα η Έμμα ουδέποτε σκέφτεται τον εαυτό της όταν είναι να βοηθήσει τους άλλους», μπήκε στη μέση ο κύριος Γουιντχάουζ, κατανοώντας εν μέρει μόνο τη συζήτηση των άλλων δύο. «Και πάλι όμως, καλό μου παιδί, σε ικετεύω να μην κάνεις άλλα

συνοικέσια. Πρόκειται για ανοησίες, που απλώς διαλύουν τους οικογενειακούς δεσμούς».

«Μόνο ένα ακόμη, πατέρα, μόνο για τον κύριο Έλτον. Τον δύστυχο τον κύριο Έλτον! Εσύ τον συμπαθείς, πατέρα· πρέπει οπωσδήποτε να αναζητήσω μια κατάλληλη σύζυγο γι' αυτόν. Δεν υπάρχει καμία αντάξιά του στο Χάιμπουρι – κι ο άνθρωπος βρίσκεται ήδη έναν χρόνο εδώ και έχει μάλιστα φτιάξει ένα τόσο άνετο σπίτι, ώστε θα ήταν κρίμα να τον αφήσουμε να το χαίρεται κι άλλο μόνος του. Έχω την εντύπωση ότι τη στιγμή που ένωνε τα χέρια των νεονύμφων, ευχόταν να πρόσφερε κάποιος σ' αυτόν μια παρόμοια υπηρεσία, ένα συνοικέσιο εννοώ! Τον εκτιμώ τον κύριο Έλτον, κι αυτός είναι ο μοναδικός τρόπος με τον οποίο θα μπορούσα να του φανώ χρήσιμη».

«Ο κύριος Έλτον είναι το δίχως άλλο ένας πολύ χαριτωμένος νεαρός, χαριτωμένος και ευπρεπής, και τον εκτιμώ κι εγώ πολύ. Αν όμως θέλεις να κάνεις κάτι γι' αυτόν, αγαπητή μου, τότε προσκάλεσέ τον να δειπνήσει ένα απόγευμα μαζί μας. Να, αυτό θα ήταν κάτι πολύ προτιμότερο. Τολμώ μάλιστα να πω ότι και ο κύριος Νάιτλι θα δεχόταν ευχαρίστως να μας τιμήσει με την παρουσία του και να τον συναντήσει εδώ».

«Με μεγάλη μου ευχαρίστηση, κύριε, όποτε θέλετε», αποκρίθηκε γελώντας ο κύριος Νάιτλι και πρόσθεσε: «Και συμφωνώ απολύτως μαζί σας πως μια πρόσκληση σε δείπνο θα ήταν κάτι πολύ προτιμότερο. Καλέστε τον για δείπνο, Έμμα, και επιλέξτε για χάρη του το εκλεκτότερο ψάρι, το εκλεκτότερο πουλερικό, αφήστε τον όμως να επιλέξει μόνος του τη γυναίκα που θα παντρευτεί. Πιστέψτε με, ένας άντρας είκοσι έξι ή είκοσι επτά ετών μπορεί μια χαρά να φροντίσει μόνος του τον εαυτό του».

Κεφάλαιο 2

Ο κύριος Ουέστον, γέννημα-θρέμμα του Χάιμπουρι, κατόγταν από μια αξιοσέβαστη οικογένεια, η οποία τις δύο ή τρεις τελευταίες γενιές ακολουθούσε ανοδική πορεία τόσο ως προς τους κοινωνικούς τίτλους όσο και ως προς τα οικονομικά της. Έλαβε έτσι πολύ καλή εκπαίδευση, αλλά έχοντας συγχρόνως πετύχει από τα πρώτα νεανικά του χρόνια κάποια ανεξαρτησία, δεν αναγκάστηκε να καταπιαστεί με πιο συμβατικές ασχολίες, όπως έκαναν τα αδέρφια του, και προτίμησε να ικανοποιήσει τη δραστήρια, πρόσχαρη και κοινωνική ιδιοσυγκρασία του με το να καταταγεί στην εθελοντική εθνοφρουρά της κομητείας, που μόλις είχε συσταθεί.

Ο λοχαγός Ουέστον ήταν ιδιαίτερα αγαπητός σε όλους· και όταν, στη διάρκεια της στρατιωτικής του ζωής, βρήκαν κάποιοι την ευκαιρία να του συστήσουν τη δεσποινίδα Τσέρτσιλ, η οποία καταγόταν από μεγάλη οικογένεια του Γιορκσάιρ, κανείς δεν απόρησε που εκείνη τον ερωτεύτηκε – κανείς εκτός από τον αδελφό της και τη σύζυγό του, οι οποίοι δεν τον είχαν ποτέ συναντήσει και οι οποίοι ήταν τόσο παραφουσκωμένοι από αλαζονεία, ώστε ένας τέτοιος γάμος θα αποτελούσε πλήγμα γι' αυτούς.

Όμως η δεσποινίς Τσέρτσιλ, καθώς ήταν ενήλικη και με κατοχυρωμένο δικαίωμα διαχείρισης της περιουσίας της – αν και

ήταν πολύ μικρή αναλογικά με την οικογενειακή περιουσία—, δεν άφησε να την αποτρέψουν από τον γάμο, ο οποίος πραγματοποιήθηκε τελικά παρά τη δυσφορία του αδελφού της και της συζύγου του, που την αποκήρυξαν με κάθε επισημότητα. Η ένωση εκείνη αποδείχτηκε στη συνέχεια αταίριαστη και δεν έφερε ιδιαίτερη ευτυχία σε κανέναν από τους δυο τους. Η κυρία Ουέστον θα έπρεπε κανονικά να είχε εκτιμήσει περισσότερο τον γάμο της, καθώς ο σύζυγός της είχε ζεστή καρδιά και ήπια ιδιοσυγκρασία, που τον έκαναν να πιστεύει πως της όφειλε τα πάντα απλώς και μόνο επειδή εκείνη είχε τη μεγαλοψυχία να τον ερωτευτεί· όμως, παρόλο που εκείνη διέθετε κάποιο σθένος, δεν ήταν και το ισχυρότερα δυνατό. Είχε αρκετή βούληση ώστε να ακολουθήσει τη δική της επιλογή, παρά τις αντιρρήσεις του αδελφού της, όχι όμως αρκετή ώστε να συγκρατήσει τον εαυτό της και να μην ενδώσει σε ενοχές επειδή είχε προκαλέσει την τόσο αδικαιολόγητη οργή του αδελφού της, όπως επίσης και κάποια νοσταλγία για τις ανέσεις και τις πολυτέλειες του παλιού της σπιτιού. Το ζευγάρι ξόδευε περισσότερα από όσα θα έπρεπε με βάση το εισόδημά του, ακόμη κι έτσι όμως η ζωή του δεν μπορούσε να συγκριθεί με τη ζωή που ζούσε κάποτε η δεσποινίς Τσέρτσιλ στο Ένσκομπ. Τον σύζυγό της δεν έπαψε να τον αγαπά, αλλά ήθελε να είναι συγχρόνως η γυναίκα του λοχαγού Ουέστον και η δεσποινίς Τσέρτσιλ του Ένσκομπ.

Ο λοχαγός από την πλευρά του, τον οποίο όλοι, και κυρίως οι Τσέρτσιλ, θεωρούσαν πολύ τυχερό που είχε κάνει έναν τόσο ζηλευτό γάμο, ήταν μάλλον ο μεγάλος χαμένος αυτής της ιστορίας – επειδή όταν έπειτα από τρία χρόνια γάμου η σύζυγός του πέθανε, εκείνος βρέθηκε με πολύ λιγότερα χρήματα και ένα παιδί που έπρεπε να αναθρέψει μόνος του. Τουλάχιστον όμως από τα έξοδα του παιδιού ανακουφίστηκε σύντομα. Το αγόρι, εξαιτίας και της παρατεταμένης ασθένειας της μητέρας του, στάθηκε αιτία να μαλακώσει η οικογένεια Τσέρτσιλ και να υπάρξει μια υποτυπώδης συμφιλίωση· καθώς μάλιστα ο κύριος και η κυρία Τσέρτσιλ

δεν είχαν δικά τους παιδιά, ούτε και υπήρχε κάποιο άλλο νεαρό πλάσμα με το οποίο να συνδέονται στενότερα, προσφέρθηκαν να αναλάβουν εξ ολοκλήρου τα βάρη της ανατροφής του μικρού Φρανκ λίγο μετά τον θάνατο της μητέρας του. Κατά πάσα πιθανότητα ο πατέρας θα πάλευε στην αρχή με κάποιες τύψεις και κάποιους ενδοιασμούς, στο τέλος όμως αυτά ξεπεράστηκαν, καθώς είχε πολλά ακόμη στο κεφάλι του και το παιδί ανατέθηκε στη φροντίδα και στον πλούτο των Τσέρτσιλ. Κατά συνέπεια ο λοχαγός Ουέστον δεν είχε πια να νοιαστεί παρά για τον ίδιο του τον εαυτό και τη βελτίωση της οικονομικής του κατάστασης.

Μια σαρωτική αλλαγή στη ζωή του του φάνηκε δελεαστική ιδέα. Εγκατέλειψε την εθνοφρουρά και καταπιάστηκε με το εμπόριο, αφού μάλιστα οι αδελφοί του, που είχαν ήδη στρωμένες δουλειές στο Λονδίνο, φάνηκαν πρόθυμοι να τον βοηθήσουν στο ξεκίνημα. Η νέα του δουλειά κάλυπτε ένα μόνο μέρος του χρόνου του, κι έτσι εξακολουθούσε να διατηρεί το μικρό σπίτι του στο Χάιμπουρι, όπου περνούσε τις ημέρες της σχολής του. Κι έτσι πέρασε ευχάριστα τα επόμενα δεκαοχτώ ή είκοσι χρόνια της ζωής του, μοιρασμένα ανάμεσα στις επικερδείς ασχολίες του και τις χαρές των κοινωνικών συναναστροφών. Κατόρθωσε μάλιστα με τα χρόνια να εξοικονομήσει τα απαραίτητα χρήματα ώστε να αγοράσει ένα μικρό κτήμα που συνόρευε με το Χάιμπουρι και το λαχταρούσε από παλιά, να μπορέσει να παντρευτεί μια γυναίκα χωρίς προίκα και περιουσία, όπως ήταν η δεσποινίς Τέιλορ, και να ζήσει πια όπως του υπαγόρευε η ίδια η φιλική και πρόσχαρη ιδιοσυγκρασία του.

Ήταν εδώ και αρκετό καιρό που η σκέψη της δεσποινίδος Τέιλορ είχε αρχίσει να επηρεάζει τα σχέδια της ζωής του. Καθώς όμως δεν επρόκειτο πια για την τυραννική επιβολή που ασκεί μια νέα σε έναν νέο ή αντιστρόφως, ο κύριος Ουέστον δεν μετακινήθηκε από την ειλημμένη απόφασή του να αγοράσει το Ράνταλς προτού παντρευτεί ξανά· πιστός σε αυτούς τους στόχους, κατόρθωσε

να τους εκπληρώσει. Έφτιαξε μια μικρή περιουσία, αγόρασε το υποστατικό του, πήρε μια καινούρια σύζυγο και ξεκινούσε τώρα μια νέα σελίδα στη ζωή του με πολύ πιο αίσιες προοπτικές από κάθε άλλη φορά. Ουδέποτε είχε υπάρξει πραγματικά δυστυχής, ούτε καν στον πρώτο του γάμο, καθώς η ιδιοσυγκρασία του απομάκρυνε αυτή την πιθανότητα· τώρα όμως, με τον δεύτερο γάμο του, σίγουρα ανακάλυπτε πόσες χαρές μπορούσε να του προσφέρει μια γυναίκα πραγματικά αξιαγάπητη και συνετή, ενώ συγχρόνως είχε την απτή όσο και ευχάριστη απόδειξη ότι είναι πολύ καλύτερο να επιλέγεις παρά να σε επιλέγουν, να απολαμβάνεις την ευγνωμοσύνη παρά να την αισθάνεσαι ο ίδιος.

Και για την επιλογή του αυτή δεν είχε να ευχαριστήσει παρά μόνο τον εαυτό του· την ίδια στιγμή την περιουσία του την είχε φτιάξει μόνος του και μπορούσε να τη διαθέσει όπως του άρεσε, αφού ο Φρανκ δεν είχε απλώς ανατραφεί ως γιος του θείου του, αλλά είχε επίσης υιοθετηθεί κανονικά, έτσι ώστε να λάβει το επίθετο «Τσέρτσιλ» κατά την ενηλικίωσή του. Ήταν λοιπόν μάλλον απίθανο να χρειάζοταν ποτέ οικονομική βοήθεια από τον πατέρα του. Όχι, ο κύριος Ουέστον δεν φοβόταν κάτι τέτοιο. Μπορεί η θεία του Φρανκ να ήταν μια ιδιότροπη γυναίκα και να επιβαλλόταν με απόλυτο αυταρχισμό στον σύζυγό της, αλλά δεν ήταν στη φύση του κυρίου Ουέστον να υποψιαστεί καν ότι υπήρχε στον κόσμο ιδιοτροπία που δεν θα υποχωρούσε μπροστά σε ένα τόσο αξιαγάπητο πλάσμα –καθώς ο ίδιος πίστευε– όπως ο γιος του. Έβλεπε τον νεαρό κάθε χρόνο στο Λονδίνο και ήταν πολύ περήφανος γι' αυτόν· και τον περιέγραφε σε ολόκληρο το Χάμπουρι με τόσο τρυφερά και εγκωμιαστικά λόγια, που πια όλοι εκεί μοιράζονταν την υπερηφάνεια του πατέρα του για τον Φρανκ. Θεωρούσαν ότι κατά κάποιον τρόπο ανήκε κι εκείνος στο Χάμπουρι, με αποτέλεσμα τα προτερήματα και οι προοπτικές του να τους ενδιαφέρουν όλους.

Ο κύριος Φρανκ Τσέρτσιλ ήταν έτσι το καμάρι του Χάμπουρι,

και όλοι εκδήλωναν μια έντονη περιέργεια να τον συναντήσουν, παρότι εκείνος δεν έδειχνε να ανταποδίδει το ενδιαφέρον τους, καθώς δεν είχε πατήσει ούτε μία φορά το πόδι του εκεί πέρα. Πολλές φορές είχε πει στον πατέρα του ότι θα τον επισκεπτόταν κάποια στιγμή στο Χάιμπουρι, αλλά ποτέ δεν το είχε κάνει.

Αλλά τώρα, με αφορμή τον γάμο του πατέρα του, επιβαλλόταν κατά γενική ομολογία να πραγματοποιηθεί αυτή η επίσκεψη. Δεν υπήρξε ούτε μία αντίθετη άποψη για το θέμα αυτό, ούτε όταν η κυρία Πέρι πήρε το τσάι της με την κυρία και τη δεσποινίδα Μπέιτς, ούτε όταν οι τελευταίες ανταπέδωσαν την επίσκεψη. Τώρα ήταν η κατάλληλη στιγμή να έρθει ο κύριος Φρανκ Τσέρτσιλ για να τον γνωρίσουν· και η ελπίδα αυτή ενισχύθηκε όταν έγινε γνωστό πως ο νεαρός είχε γράψει στη μηριά του για να τη συγχαρεί. Για αρκετές ημέρες αργότερα κάθε πρωινή επίσκεψη που γινόταν σε οποιοδήποτε σπίτι του Χάιμπουρι περιελάμβανε και μία αναφορά στην τόσο κομψή επιστολή που είχε λάβει η κυρία Ουέστον. «Θα μάθατε υποθέτω για το όμορφο γράμμα που έγραψε ο κύριος Φρανκ Τσέρτσιλ στην κυρία Ουέστον; Ναι, από ό,τι άκουσα, θα πρέπει να είναι ένα υπέροχο γράμμα. Εμένα μου το είπε ο κύριος Γουντχάουζ. Αυτός το διάβασε και ισχυρίζεται πως δεν έχει δει ωραιότερο γράμμα στη ζωή του».

Πράγματι, γίνονταν πολλά θετικά σχόλια για εκείνη την επιστολή. Και όπως ήταν εύλογο, η κυρία Ουέστον είχε ήδη σχηματίσει εξαιρετική γνώμη για τον νεαρό· μάλιστα μια τόσο ευγενική χειρονομία δεν αποτελούσε απλώς αδιάσειστη απόδειξη της καλής του προαίρεσης γενικά, αλλά και μια ευπρόσδεκτη επιβεβαίωση της αποδοχής εκ μέρους του εκείνου του γάμου και της πρόθεσής του να συγχαρεί τη μηριά του. Σίγουρα η κυρία Ουέστον ένιωθε πολύ τυχερή· και είχε ήδη αρκετά χρόνια πίσω της, ώστε να μπορεί πράγματι να κρίνει πόσο μεγάλη ήταν η τύχη της, καθώς το μοναδικό πράγμα που μπορούσε να της προκαλέσει κάποια θλίψη ήταν ο –εν μέρει άλλωστε– χωρισμός της από κάποια πρόσωπα

που δεν είχαν πάψει ποτέ να την αγαπούν και δεν θα άντεχαν να τη χάσουν από τη ζωή τους.

Αντιλαμβάνόταν πως θα έρχονταν στιγμές που η απουσία της θα γινόταν πιο οδυνηρά αισθητή· και δεν μπορούσε να σκεφτεί δίχως να πονά και η ίδια πως η Έμμα θα στερούνταν έστω και την παραμικρή χαρά ή θα ένιωθε έστω και για μία ώρα ανία επειδή δεν θα την είχε πια δίπλα της. Αλλά η καλή της η Έμμα δεν είχε αδύναμο χαρακτήρα· ήταν πολύ πιο ικανή από τα περισσότερα κορίτσια της ηλικίας της να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα, είχε λογική και αστείρευτη ενέργεια και διέθετε επίσης το πνεύμα που θα της επέτρεπε να αντέξει με τον καλύτερο τρόπο όλες τις μικρές δυσκολίες και στερήσεις οι οποίες θα προέκυπταν αναπόφευκτα τώρα. Και ύστερα ήταν τόσο παρήγορη η σκέψη της πολύ μικρής απόστασης που χώριζε το Ράνταλς από το Χάρτφιλντ, έτσι που ακόμη και μια γυναίκα μόνη της μπορούσε να τη διανύσει με τα πόδια. Επιπλέον τόσο ο χαρακτήρας όσο και η οικονομική κατάσταση του κυρίου Ουέστον εξασφάλιζαν τις συνθήκες ώστε οι δύο γυναίκες να περνούν τα μισά απογεύματα της βδομάδας μαζί.

Η κυρία Ουέστον έβλεπε στη ζωή της όπως είχε πια εξελιχθεί πλήθος θετικών στοιχείων και λιγοστά μόνο της προξενούσαν κάποια θλίψη. Η ικανοποίησή της –μάλιστα επρόκειτο για κάτι ακόμη περισσότερο από ικανοποίηση, ήταν μάλλον άπλετη χαρά– εκδηλωνόταν τόσο ξεκάθαρα και έντονα, ώστε η Έμμα, αν και γνώριζε πολύ καλά τον πατέρα της, ξαφνιαζόταν ακούγοντάς τον να μιλά ακόμα για την «άμοιρη δεσποινίδα Τέιλορ» κάποιες φορές, ενώ έφευγαν από μια επίσκεψή τους στο Ράνταλς, όπου την είχαν μόλις αφήσει σε πλήρη οικιακή ευτυχία, ή όταν εκείνη έφευγε από το δικό τους σπίτι, πάνω στην άμαξα και συνοδευόμενη από τον πρόσχαρο σύζυγό της. Και όμως κάθε φορά που έφευγαν, ο κύριος Γουντχάουζ θα έλεγε αναστενάζοντας ελαφρά:

«Αχ, η άμοιρη δεσποινίς Τέιλορ! Πόσο πολύ θα ήθελε να μείνει μαζί μας!».

Δεν υπήρχε η παραμικρή πιθανότητα να σταματήσει ο πατέρας της Έμμα να βαρυγκομά για τη μοίρα της δεσποινίδος Τέιλορ ή να πάψει να την οικτίρει· αλλά, ενώ περνούσαν οι βδομάδες, άρχισε να διακρίνει κι εκείνος κάποια αχτίδα. Οι γείτονες έλαπαν πια να του δίνουν συγχαρητήρια και ευχές για το τόσο δυσάρεστο συμβάν και από τη γαμήλια τούρτα, που τόσο άγχος τού είχε προκαλέσει, δεν απέμενε ούτε ψίχουλο πια. Το δικό του στομάχι δεν άντεχε τίποτα βαρύ, ενώ του ήταν εντελώς αδύνατον να πιστέψει πως εκείνο το οποίο ίσχυε για τον ίδιο θα μπορούσε να μην ισχύει και για τους άλλους. Ό,τι λοιπόν δεν μπορούσε να χωνέψει εκείνος ήταν εντελώς ακατάλληλο και για το στομάχι οποιουδήποτε άλλου· είχε έτσι επιχειρήσει να πείσει τους μελλόνυμφους να μην έχουν καν γαμήλια τούρτα, και όταν οι προσπάθειές του απέβησαν άκαρπες, επιχείρησε με τον ίδιο ζήλο να πείσει τους προσκεκλημένους να μη φάνε. Μπήκε μάλιστα στον κόπο να πάρει και τη γνώμη του κυρίου Πέρι, του φαρμακοποιού, σχετικά με το θέμα. Ο κύριος Πέρι ήταν ένας έξυπνος και ευγενικός άνθρωπος, και οι συχνές επισκέψεις του αποτελούσαν μία από τις μεγαλύτερες χαρές που απέμεναν στη ζωή του κυρίου Γουντχάουζ. Όταν ζητήθηκε η γνώμη του, δεν μπόρεσε να μην παραδεχτεί (παρότι έδειχνε μάλλον απρόθυμος να το κάνει) πως η γαμήλια τούρτα μπορεί να έπεφτε βαριά σε κάποιους ανθρώπους –στους περισσότερους ίσως– αν δεν την κατανάλωναν με μέτρο. Έχοντας λοιπόν και τη γνώμη του ειδικού να επιβεβαιώνει τη δική του, ο κύριος Γουντχάουζ ήλπιζε να επηρεάσει όλους τους προσκεκλημένους του ζευγαριού· παρ' όλα αυτά όμως η τούρτα τιμήθηκε δεόντως, αν και η τόσο καλοπροαίρετη ανησυχία του δεν καταλάγιασε παρά όταν φαγώθηκε και το τελευταίο κομμάτι.

Μια παράξενη φήμη κυκλοφόρησε τότε στο Χάιμπουρι, ότι είχαν τάχα δει όλα τα παιδιά του κυρίου Πέρι να κρατούν από ένα κομμάτι της γαμήλιας τούρτας. Ο κύριος Γουντχάουζ πάντως δεν έδωσε την παραμικρή βάση σε αυτές τις διαδόσεις.

Κεφάλαιο 3

Ο κύριος Γουντχάουζ αγαπούσε τις κοινωνικές συναναστροφές, αλλά με τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο. Αυτό που του άρεσε πολύ ήταν να πηγαίνουν οι φίλοι του να τον επισκεφθούν. Είχε δημιουργήσει –χάρη σε μια σειρά παραγόντων, όπως ήταν η ιδιοσυγκρασία του, η οικονομική του κατάσταση, το ζεστό σπίτι του και η κόρη του– τον δικό του μικρό κύκλο, του οποίου τις επισκέψεις μπορούσε να ρυθμίζει όπως του άρεσε. Εκτός του κύκλου αυτού δεν διατηρούσε πολλές γνωριμίες· η απέχθειά του για τα ξενύχτια και για τα δείπνα με πολλούς συνδαιτυμόνες δεν του επέτρεπαν άλλες συναναστροφές πέρα από τους ανθρώπους του στενού του κύκλου, που τον επισκέπτονταν ακολουθώντας τους δικούς του όρους. Για καλή του τύχη στην ενορία του Χάμπουρι, που περιελάμβανε επίσης το Ράνταλς, και στη γειτονική ενορία του Ντόνγουελ Άμπεϊ, όπου έμενε ο κύριος Νάιτλι, κατοικούσαν αρκετοί φίλοι του. Και δεν ήταν σπάνιες οι φορές που, χάρη στην επιμονή της Έμμα, προσκαλούσε μερικούς από τους λίγους και εκλεκτούς εκείνους γνωστούς του για να φάνε μαζί. Αυτό που προτιμούσε όμως περισσότερο ο ίδιος ήταν οι βραδινές συγκεντρώσεις, και γι' αυτό ακριβώς σπανίως περνούσε βράδυ –εκτός κι αν έλεγε ότι δεν είχε διάθεση να δει κανέναν– που να μη φροντίσει η Έμμα να του εξασφαλίσει μια συντροφιά για να παίξει χαρτιά.

Αισθήματα αληθινής και από καιρό εδραιωμένης εκτίμησης έφερναν συχνά τους Ουέστον και τον κύριο Νάιτλι στο σπίτι τους. Αλλά και ο κύριος Έλτον, ένας νεαρός που ζούσε ολομόναχος χωρίς να είναι επιλογή του, αντάλλαξε πρόθυμα τα κενά βράδια της απόλυτης μοναξιάς του με την εγκάρδια συντροφιά στο σαλόνι του κυρίου Γουντχάουζ, όπου είχε επιπλέον την ευκαιρία να απολαμβάνει τα χαμόγελα της αξιαγάπητης θυγατέρας του.

Αμέσως μετά υπήρχε και μια δεύτερη εφεδρεία επισκεπτών και επισκεπτριών. Οι πιο συχνά εμφανιζόμενες ανάμεσα στις τελευταίες ήταν η κυρία και η δεσποινίς Μπέιτς και η κυρία Γκοτάρντ. Αυτές οι τρεις κυρίες δεν αρνιούνταν ποτέ μία πρόσκληση από το Χάρτφιλντ και πηγαινοέρχονταν εκεί τόσο συχνά, ώστε ο κύριος Γουντχάουζ θεωρούσε πια πως οι μετακινήσεις τους δεν ήταν κόπος αλλά ρουτίνα για τον Τζέιμς και τα άλογα. Ενώ αν τους επισκέπτονταν μία φορά τον χρόνο, θα το θεωρούσε προφανώς αγγαρεία.

Η κυρία Μπέιτς, χήρα ενός τέως εφημέριου του Χάιμπουρι, ήταν μια πολύ ηλικιωμένη κυρία, σχεδόν παλαιότερη από οτιδήποτε άλλο εκτός από το τσάι και την καντριλία. Έμενε μαζί με τη μοναχοκόρη της κάνοντας πολύ περιορισμένα έξοδα, και όλοι της απέδιδαν τον σεβασμό που μπορούσε να εμπνέει μια άδολη γριουλά με κάποια θέση στην κοινωνία και ελάχιστα εισοδήματα. Η θυγατέρα της πάλι απολάμβανε μια δημοτικότητα ανέλπιστη για μια γυναίκα που δεν ήταν ούτε όμορφη ούτε πλούσια και δεν ήταν καν παντρεμένη. Η δεσποινίς Μπέιτς κανονικά δεν πληρούσε παρά ελάχιστες προϋποθέσεις για να δέχεται την κοινή συμπάθεια· δεν διέθετε πνευματική ανωτερότητα, ώστε να αντισταθμίζονται τα μειονεκτήματά της ή να επιβάλλουν έστω έναν προσποιητό σεβασμό σε όσους ενδεχομένως τη μισούσαν. Δεν είχε ποτέ λόγο, να καυχηθεί ούτε για την ομορφιά ούτε για την ευφυΐα της. Η νεότητά της είχε περάσει χωρίς τίποτα το ξεχωριστό, ενώ τα χρόνια της ωριμότητάς της ήταν αφιερωμένα στη

φροντίδα της ασθενικής μητέρας της, που κατέρρευε όλο και περισσότερο, και στην προσπάθεια να τα φέρει βόλτα με το φτωχικό τους εισόδημα. Και όμως ήταν μια ευτυχισμένη γυναίκα, για την οποία κανείς δεν έβρισκε να πει κακή κουβέντα. Αυτό ήταν κάτι άξιο απορίας και θαυμασμού, στην πραγματικότητα όμως οφειλόταν στην πάντα καλοπροαίρετη φύση της και στη φιλική της διάθεση απέναντι σε όλους. Πράγματι, όλους τους αγαπούσε και ενδιαφερόταν για την ευτυχία του καθενός, διακρίνοντας με οξύδερκεια τα προτερήματα και τις αρετές του· θεωρούσε μάλιστα τον εαυτό της τυχερό, περιτριγυρισμένο από πλήθος καλών φίλων και γειτόνων, με μια υπέροχη μητέρα στο πλευρό της και ένα σπιτικό που τίποτα δεν του έλειπε. Η απλή και πρόσχαρη φύση της, το πρᾶο και ευγενικό πνεύμα της την καθιστούσαν συμπαθή σε όλους και συγχρόνως αποτελούσαν και για την ίδια πηγή ευτυχίας. Επιπλέον διέθετε την ικανότητα να μιλά εκτενώς για πράγματα ασήμαντα και μικρά, προς μεγάλη ευχαρίστηση του κυρίου Γουντχάουζ, ο οποίος άλλο δεν ήθελε παρά φλυαρίες χωρίς νόημα και άκακο κουτσομπολιό.

Η κυρία Γκοντάρντ τώρα διηύθυνε ένα σχολείο –μη φαντάζεστε κάποιο εκπαιδευτήριο από εκείνα που διακηρύσσουν, με εξεζητημένες μακροσκελείς φράσεις στερημένες νοήματος, ότι συνδυάζουν φιλελεύθερες αντιλήψεις για τα κορίτσια με κανόνες καλής συμπεριφοράς και νέες εκπαιδευτικές αρχές, και όπου τα νεαρά κορίτσια, έναντι των υπέρογκων ποσών τα οποία πληρώνουν οι γονείς τους, παραδίδονται στην πνευματική νοσηρότητα και τη ματαιοδοξία–, αλλά ένα πραγματικό, παραδοσιακό και παλιομοδίτικο οικοτροφείο, από εκείνα που προσφέρουν έναντι ενός εύλογου αντιτίμου μια σχετικά ολοκληρωμένη εκπαίδευση. Οι γονείς μπορούσαν να στείλουν εκεί τα κορίτσια τους είτε για να απαλλαγούν από τη φροντίδα τους είτε για να μάθουν πέντε πράγματα χωρίς να υπάρχει κίνδυνος να γίνουν... τέρατα μορφώσεως. Το οικοτροφείο της κυρίας Γκοντάρντ δικαίως απολάμβανε

εξαιρετική φήμη και μάλιστα και για έναν επιπλέον λόγο: το Χάιμπουρι φημιζόταν ως ένα εξαιρετικά υγιεινό μέρος. Το κτίσμα ήταν ευρύχωρο, με μεγάλο κήπο, και οι μερίδες ήταν πλούσιες και θρεπτικές. Το καλοκαίρι οι μαθήτριες είχαν το ελεύθερο να τρέχουν πάνω κάτω, ενώ τον χειμώνα μεριμνούσε να επιδένει η ίδια η διευθύντρια τις χιονίστρες τους. Δεν ήταν λοιπόν να απορεί κανείς βλέποντας να την ακολουθούν πια στην εκκλησία σαράντα μαθήτριες, στοιχισμένες στη σειρά ανά δύο. Ήταν μια απλή γυναίκα με έντονο το μητρικό στοιχείο, που είχε εργαστεί σκληρά στα νιάτα της και τώρα πια θεωρούσε πως είχε κερδίσει το δικαίωμα να έχει μια ανάπαυλα πού και πού πηγαίνοντας να πάρει το τσάι της σε κάποιο φιλικό σπίτι. Και καθώς είχε ευεργετηθεί στο παρελθόν από τον κύριο Γουντχάουζ, του αναγνώριζε το ιδιαίτερο προνόμιο να της ζητά να αφήνει κάθε τόσο το νοικοκυρεμένοι σαλονάκι της, το διακοσμημένο με τα όμορφα εργόχειρά της, για να κερδίσει ή να χάσει λίγες πένες παίζοντας χαρτιά μαζί του.

Αυτές τις κυρίες η Έμμα κατόρθωνε να τις προσελκύει πολύ συχνά στο σπίτι τους και ήταν ευτυχής γι' αυτό, καθώς οι επισκέψεις τους χαροποιούσαν τον πατέρα της· όμως όσον αφορούσε την ίδια, δεν έβρισκε σ' αυτές παρηγοριά για την απουσία της κυρίας Ουέστον. Χαιρόταν πολύ βλέποντας τον πατέρα της ευχαριστημένο και καμάρωνε για τον εαυτό της που κατόρθωνε να αντεπεξέρχεται τόσο καλά στον ρόλο της. Όμως οι κενές και άτονες φλυαρίες εκείνων των τριών γυναικών την έκαναν να νιώθει πως οι βραδιές τις οποίες περνούσε μαζί τους δεν διέφεραν και πολύ από τις ατέλειωτες μοναχικές νύχτες που τόσο φοβόταν.

Ένα πρωί, εκεί που καθόταν και σκεφτόταν πως μία ακόμη τέτοια βραδιά την περίμενε αργότερα, της παραδόθηκε ένα σημείωμα εκ μέρους της κυρίας Γκοντάρντ. Η τελευταία της ζητούσε με τον πιο ευγενικό τρόπο την άδεια να φέρει το βράδυ μαζί της τη δεσποινίδα Σμιθ. Το αίτημα αυτό ήταν κάτι περισσότερο από ευπρόσδεκτο, καθώς η δεσποινίς Σμιθ ήταν ένα δεκαεφτάχρονο

κορίτσι που η Έμμα γνώριζε εξ όψεως και της είχε κάνει ιδιαίτερη εντύπωση λόγω της ομορφιάς του. Η απάντηση ήταν μια πολύ κομψά διατυπωμένη πρόσκληση, και η άξια οικοδέσποινα δεν φοβόταν πια τόσο πολύ ότι θα περνούσε ακόμη μια βραδιά ίδια με τις προηγούμενες.

Η Χάριет Σμιθ είχε σίγουρα έναν βιολογικό πατέρα, κανείς όμως δεν γνώριζε το όνομά του. Πριν από αρκετά χρόνια κάποιος την είχε γράψει στο οικοτροφείο της κυρίας Γκοντάρντ, ενώ προσφάτως κάποιος την είχε αναβαθμίσει από την κατάσταση της απλής οικοτρόφου σε συνεργάτιδα της ιδιοκτήτριας. Αυτά μόνο ήταν γενικά γνωστά για την προσωπική της ιστορία. Δεν υπήρχαν άνθρωποι που να ενδιαφέρονται φανερά γι' αυτή και μοναδικοί της φίλοι ήταν εκείνοι που είχε αποκτήσει στο Χάμπουρι· μάλιστα είχε επιστρέψει πρόσφατα από μια πολυήμερη επίσκεψη στην ύπαιθρο, όπου είχε μείνει στο σπίτι κάποιων παλιών συμμαθητριών της.

Ήταν πάντως ένα πανέμορφο κορίτσι, με μια ομορφιά που τύχαινε να είναι ακριβώς το είδος που θαύμαζε περισσότερο η Έμμα. Κοντούλα, παχουλή, ξανθωπή, με το πρόσωπό της ανθισμένο από νιότη, με γαλανά μάτια κι αέρινα μαλλιά, με συμμετρικά χαρακτηριστικά και μια έκφραση όλο γλυκύτητα· και προτού τελειώσει η βραδιά, η Έμμα είχε εκτιμήσει τόσο πολύ τους τρόπους και την προσωπικότητά της, ώστε αποφάσισε να δώσει συνέχεια σε εκείνη τη γνωριμία.

Η αλήθεια ήταν πως τίποτα από όσα είπε η δεσποινίς Σμιθ δεν εντυπωσίασε την Έμμα επειδή ήταν πνευματώδες ή έξυπνο, αλλά τη βρήκε γενικά πολύ ελκυστική – ούτε πέραν του δέοντος ντροπαλή ή απρόθυμη για κουβέντα, αλλά ούτε και φορτική, με εμμονή να κάνει ξεχωριστή εντύπωση. Έδειχνε να είναι ευγνώμων που είχε προσκληθεί στο Χάρτφιλντ και φανέρωνε την εκτίμησή της για όσα την περιέβαλλαν εκεί με τρόπο τόσο κομψότερο από τον συνηθισμένο, ώστε η Έμμα έκρινε ότι δίχως άλλο είχε καλό

γούστο και της άξιζε κάθε ενθάρρυνση. Θα της την παρείχε λοιπόν αυτή την ενθάρρυνση. Εκείνα τα γλυκά γαλανά μάτια και όλες οι φυσικές χάρες του κοριτσιού δεν έπρεπε να χαθούν μέσα στην ασημαντότητα του Χάιμπουρι και στο χαμηλό επίπεδο των περιορισμένων συναναστροφών που μπορούσε να έχει κανείς εκεί. Οι γνωριμίες που είχε ήδη κάνει το κορίτσι δεν ήταν αντάξιές του. Ακόμη και οι φίλες από τις οποίες είχε μόλις επιστρέψει, όσο καλή καρδιά και αν είχαν, δεν τη βοηθούσαν. Την οικογένειά τους, που είχε το επίθετο Μάρτιν, η Έμμα την ήξερε απλώς εξ'όψεως, καθώς νοίκιαζαν ένα μεγάλο αγρόκτημα από τον κύριο Νάιτλι και κατοικούσαν στην ενορία του Ντόνγουελ. Η Έμμα είχε την εντύπωση πως επρόκειτο για εύπορη οικογένεια, αλλά παρότι ο κύριος Νάιτλι τους εκτιμούσε πολύ, εκείνη εξακολουθούσε να πιστεύει πως ήταν άξεστοι και ακαλλιέργητοι άνθρωποι, εντελώς ακατάλληλοι για να είναι οι πιο έμπιστοι φίλοι ενός νεαρού κοριτσιού, το οποίο δεν χρειαζόταν παρά μια ελάχιστη ακόμη πινελιά εκπαίδευσης και κομψότητας για να είναι απλώς τέλειο. Μόνο η Έμμα μπορούσε να της δώσει την προσοχή που είχε ανάγκη· μόνο η Έμμα μπορούσε να τη βοηθήσει να βελτιωθεί· μόνο η Έμμα μπορούσε να την αποσπάσει από τις ακατάλληλες συναναστροφές της και να την εισαγάγει στην καλή κοινωνία· μόνο η Έμμα μπορούσε να διαμορφώσει τις απόψεις της και τους τρόπους της. Θα ήταν ένα ενδιαφέρον έργο, σίγουρα ευγενές και απολύτως ταιριαστό με τον τρόπο ζωής της Έμμα, στον πολύ ελεύθερο χρόνο της και... στις ιδιαίτερες ικανότητές της.

Τόσο πολύ είχε αποξεχαστεί να θαυμάζει εκείνα τα γλυκά γαλανά μάτια, να μιλά στη Χάρriet και να την ακούσει και στο ενδιαμέσο να κάνει όλες εκείνες τις σκέψεις, που η βραδιά κύλησε με ασυνήθιστα γρήγορο ρυθμό και ήρθε η ώρα για το καθιερωμένο ελαφρύ δείπνο, που θα σηματοδοτούσε το τέλος της συγκέντρωσης. Στρώθηκε λοιπόν το τραπέζι και μεταφέρθηκε δίπλα στο τζάκι προτού καλά καλά η Έμμα το καταλάβει. Τότε η τελευταία,

με ζήλο που υπερέβαινε κατά πολύ τη συνηθισμένη της μέριμνα να τα κάνει όλα σωστά και άψογα, και με την καλοπροαίρετη διάθεση του ανθρώπου που έχει ενθουσιαστεί με τις ίδιες του τις ιδέες, έπαιξε τέλεια τον ρόλο της ως οικοδέσποινας, χωρίς να παραλείπει να προτείνει με θέρμη στους συνδαιτυμόνες το φιλοκομμένο πουλερικό και τα στρείδια ογκρατέν, και παρότρυνε τις προσκεκλημένες της να ξεπεράσουν τη διστακτικότητα που επέβαλλε η ευγένεια, γνωρίζοντας άλλωστε ότι είχαν περάσει ώρες από το κυρίως δείπνο τους.

Συνήθως σε τέτοιες περιπτώσεις ο δύστυχος ο κύριος Γουντχάουζ ταλαντευόταν ανάμεσα σε αντιφατικά συναισθήματα. Διότι από τη μια πλευρά τού άρεσε να βλέπει το τραπέζι στρωμένο σε μια ώρα τόσο προχωρημένη, καθώς ήταν μια παλιά νεανική του συνήθεια. Από την άλλη όμως, όντας πεπεισμένος ότι τα νυχτερινά αυτά δείπνα ήταν πολύ δύσπεπτα, αγχωνόταν βλέποντας το στρωμένο τραπέζι· και ενώ τα αισθήματά του φιλοξενίας τού υπαγόρευαν να προσφέρει στις προσκεκλημένες του ό,τι εκλεκτότερο υπήρχε, το ενδιαφέρον του για την υγεία τους τον έκανε να στενοχωριέται που εκείνες το έτρωγαν.

Το μοναδικό δείπνο που θα μπορούσε ανεπιφύλακτα να συστήσει στους άλλους ήταν ένα μικρό μπολ με χυλό σαν αυτόν στον οποίο αρκούνταν ο ίδιος. Και όμως βρέθηκε υποχρεωμένος να πει, καθώς οι κυρίες απολάμβαναν πρόθυμα όλες τις λιχουδιές που υπήρχαν στο τραπέζι:

«Κυρία Μπέιτς, επιτρέψτε μου να σας προτείνω να τολμήσετε να δοκιμάσετε ένα από αυτά τα αβγά. Ναι, ένα αβγό αν δεν έχει παραβράσει, δεν είναι ποτέ δύσπεπτο. Α, και η Σερλ ξέρει καλύτερα απ' τον καθέναν να βράζει αβγά. Όχι, δεν θα σας πρότεινα ποτέ να φάτε ένα αβγό βρασμένο από οποιονδήποτε άλλον – αλλά δεν υπάρχει λόγος να φοβάστε, άλλωστε δείτε πόσο μικρά είναι. Ένα από τα δικά μας μικρούλικά αβγά δεν θα σας πειράξει. Κι εσείς, δεσποινίς Μπέιτς, αφήστε την Έμμα να σας κόψει ένα

τόσο *δα μικρό* κομμάτι τάρτας. Οι δικές μας τάρτες είναι πάντα με μήλα, δεν έχετε λόγο να φοβάστε τις δύσπεπτες μαρμελάδες ή κομπόστες στο σπίτι αυτό. Αλλά δεν θα σας πρότεινα να προσθέσετε κρέμα. Κυρία Γκοντάρντ, τι λέτε για *μισό* ποτήρι κρασί; Μια στάλα κρασί αραιωμένο με λίγο νερό, ε; Δεν νομίζω ότι θα είχατε αντίρρηση».

Η Έμμα άφηνε τον πατέρα της να μιλά ακατάσχετα – όμως η ίδια φρόντιζε να σερβίρει πολύ πιο αποτελεσματικά τις προσκεκλημένες τους· τη συγκεκριμένη μάλιστα βραδιά αισθάνθηκε ακόμη μεγαλύτερη ικανοποίηση βλέποντάς τες να φεύγουν ευχαριστημένες. Η ιδιαίτερη μάλιστα ευχαρίστηση της δεσποινίδος Σμιθ ανταποκρινόταν απολύτως στις προθέσεις της Έμμα. Η δεσποινίς Γουντχάουζ θεωρούνταν μια τόσο σημαντική προσωπικότητα σε ολόκληρο το Χάιμπουρι, ώστε η προοπτική να τη γνωρίσει την είχε κατακλύσει εξίσου με πανικό και χαρά· τώρα όμως η ταπεινή, σεμνή νέα αποχωρούσε γεμάτη με αισθήματα ευγνωμοσύνης και πανευτυχής που η οικοδέσποινα την είχε περιποιηθεί με τόση καταδεκτικότητα – αφού μάλιστα στο τέλος τής είχε σφίξει και το χέρι!